

To: (10)(2e) (10)(2e)@rivm.nl
From: (10)(2e)
Sent: Thur 4/2/2020 11:25:41 AM
Subject: RE: RIVM-rapporten horen openbaar te zijn
Received: Thur 4/2/2020 11:25:42 AM

Je hebt gelijk als het over de dagelijks wijzigende invoerdata gaat. Maar is het rekenmodel van (10)(2e) ergens gepubliceerd of is er een gereviewed artikel over? Dat lijkt me toch eigenlijk wel het minste. Of is het gewoon een algemeen beschikbaar model. Dan daar naar verwijzen.

Gr (10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Datum: 2 april 2020 om 12:28:54 CEST
Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Onderwerp: RE: RIVM-rapporten horen openbaar te zijn

Ook heel interessant; dit zal bij onze doorrekening van het preventieakkoord in de toekomst (op kleinere schaal uiteraard) wellicht ook gaan spelen.

Alleen als je eea doet onder hoge tijdsdruk is dit openbaar zo lastig; dan ben je zo veel tijd kwijt aan het netjes opschrijven, goed communiceren en alle aannames en keuzes verdedigen.

Wat vind jij?

Hartelijke groet,

(10)(2e)

Dr. Ir. (10)(2e)

(10)(2e)

Afdeling Statistiek, Informatica & Modelling - Centrum Voeding, Preventie & Zorg
Postbus 1, 3720 BA, Bilthoven

(10)(2e)

From: (10)(2e) <(10)(2e)@gmail.com>
Sent: woensdag 1 april 2020 20:27
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: RIVM-rapporten horen openbaar te zijn

https://esb.nu/blog/20059112/rivm-rapporten-horen-openbaar-te-zijn?utm_source=nieuwsbrief&utm_campaign=esb-wekelijks&utm_medium=email&utm_content=20200401

RIVM-rapporten horen openbaar te zijn

Het coronavirus heeft een grote impact op de samenleving. Leerlingen gaan niet naar school, werknemers zitten thuis, mensen zijn eenzaam en de economie zal flinke klappen krijgen. Het is niet verwonderlijk dat op allerlei niveaus gediscussieerd wordt over de maatregelen die worden genomen.

Wat me echter verwondert is dat de rapporten waar de regering op leunt, niet beschikbaar zijn voor deze discussies. Dat zijn de rapporten van het RIVM met simulaties van het verwachte verloop van corona-uitbraak bij de verschillende beleidsopties.

Die rapporten zijn belangrijk. Ondanks dat de uitkomsten grote onzekerheden kennen, zijn het wel de beste inschattingen die er zijn en ze spelen een grote rol in de beleidskeuzes die worden gemaakt. Mij lijkt het, om een drietal redenen, daarom logisch en belangrijk dat deze rapporten openbaar worden gemaakt.

Democratische controle

Ten eerste, is openbaarheid van dergelijke rapporten cruciaal voor onze democratie. De Tweede Kamer moet de regering controleren, en burgers moeten dit kunnen volgen, maar hoe kunnen zij dat doen als de belangrijkste input voor het regeringsbeleid niet beschikbaar is? Nu worden er keuzes in het beleid gemaakt waarvan onduidelijk is in hoeverre ze op de adviezen van het RIVM gebaseerd zijn.

De regering mag andere keuzes maken dan de onderzoekers adviseren, maar dan is het wel belangrijk dat het duidelijk is wat de basis van zo'n beslissing is.

Een duidelijk voorbeeld is het sluiten van de scholen dat vooral plaats lijkt te hebben gevonden onder druk van de publieke opinie. In [NRC](#) zegt Wallinga van het RIVM: „We zagen die maatregel niet heel sterk terug in de resultaten, ook niet als je de besmettelijkheid van kinderen opschroeft.” Zaterdag besprak een correspondent op radio NPO1 de veel lichtere maatregelen in Zweden, en haar verklaring was dat mensen in Zweden veel meer vertrouwen hebben in de wetenschap en daarom dit beleid accepteren.

Ook lijkt het erop dat het Nederlandse beleid van koers aan het veranderen is. Aanvankelijk [zei premier Rutte](#) dat de regering had gekozen voor “maximale controle”, door “de piek in het aantal besmettingen af te vlakken en over een langere periode uit te smeren”. Over een andere mogelijkheid, de “lock-down”, zei hij: “Dat kan op het oog aantrekkelijk lijken [...] maar in dat scenario zouden we ons land feitelijk een jaar of zelfs langer plat moeten leggen met alle gevolgen van dien.” “Het virus zou meteen weer de kop opsteken als de maatregelen worden ingetrokken”. Het beleid gaat echter steeds meer op een lock-down lijken en ook de grafieken die het RIVM in de Tweede Kamer liet zien suggereren dat nu voor een lock-down-achtig scenario is gekozen.

Zijn het nieuwe inzichten van de onderzoekers bij het RIVM dat een lock-down toch beter zou kunnen zijn, of heeft de politiek besloten om tegen het advies van het RIVM in toch zwaardere maatregelen te nemen? Leggen we ons neer bij het minstens een jaar lang platleggen van het land of zijn er nieuwe inzichten dat dit ook veel korter kan duren? Daar kunnen we alleen zinvol over praten als de rapporten van het RIVM beschikbaar zijn.

Geheime rapporten zijn niet wetenschappelijk

Ten tweede, worden de rapporten van het RIVM door de regering beschouwd als dé wetenschappelijke inzichten over corona. Maar een rapport is niet wetenschappelijk doordat het gebaseerd is op geavanceerde modellen en ingewikkelde berekeningen, maar doordat de keuzes die gemaakt worden bij de analyses open staan voor wetenschappelijke discussie. Als andere onderzoekers de rapporten bestuderen, kunnen hen dingen opvallen die de makers van het rapport

over het hoofd hebben gezien. Ook wordt het dan duidelijk welke onzekerheden er in de analyses zitten en dit kan andere onderzoekers vervolgens inspireren voor creatieve invalshoeken waar het RIVM zelf nog niet aan heeft gedacht.

In de Kamer werd gesproken over extra financiële middelen voor onderzoek naar corona en daarbij werd het belang van “open science” benadrukt. Mij lijkt het belangrijk dat het onderzoek van het RIVM dezelfde openheid krijgt.

Geheimzinnigheid staat aanpak crisis in de weg

Ten derde zijn de analyses van het RIVM cruciaal voor ander onderzoek naar de vraag hoe de schade van deze epidemie zoveel mogelijk beperkt kan worden. Op de website van ESB sloegen een aantal economen zelf aan het rekenen ([Gradus, 2020](#); [Luiten van Zanden, 2020](#); en [Gelauff, 2020](#)). Het zijn interessante bijdrages, maar eigenlijk zou het toch niet nodig moeten zijn dat economen het werk van het RIVM gaan overdoen.

Het CPB bracht gelukkig wel het [rapport over de coronacrisis](#) naar buiten. Maar deze op zich interessante studie bevat geen enkele verwijzing naar berekeningen van het RIVM. De onduidelijkheid over de duur van de contactbeperkingen is verwerkt in scenario's. Met als gevolg dat we mogelijk na gaan denken over economisch beleid voor scenario's waarvan al lang bekend is dat ze heel onwaarschijnlijk zijn. Geheimzinnigheid over de inschattingen van het RIVM staan een grondige discussie over het beste economische beleid dus in de weg.

Dus maak openbaar

Vorig jaar waren de boeren ontevreden over berekeningen van het RIVM over de neerslag van stikstofverbindingen. Toen was de politiek het erover eens dat de modellen van het RIVM hierover openbaar zouden moeten zijn. Boeren hadden “[recht op transparantie en berekeningen achter de cijfers](#)” en “Dit model is zo bepalend voor wat er gaat gebeuren in Nederland, dat daar echt geen enkele twijfel over mag zijn,” Deze rapporten over corona zijn nog veel bepalender voor wat er gaat gebeuren. Mij lijkt daarom dat ze ook openbaar moeten zijn.

Meer over corona?

Zie onze [artikel- en blogreeks](#) en onze [serie videocalls met economen](#).